

Sygn. akt **II Ca 926/14**

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Tomasz Szaj (spr.)

Sędziowie SO Agnieszka Tarasiuk – Tkaczuk

SO Robert Bury

Protokolant Mariusz Toczek

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 listopada 2015 r. w S.

sprawy z wniosku M. H.

z udziałem E. H. (1)

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wnioskodawcy od postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 9 maja 2014 roku, sygn. akt II Ns 2226/11

1. **oddala apelację;**
2. **oddala wniosek uczestniczki o rozliczenie spłaty wspólnych długów zgłoszony w postępowaniu apelacyjnym;**
3. **nakazuje pobrać od wnioskodawcy M. H. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 343,92 zł (trzysta czterdzieści trzy złote dziewięćdziesiąt dwa grosze) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;**
4. **nakazuje pobrać od uczestniczki E. H. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Szczecinie kwotę 343,92 zł (trzysta czterdzieści trzy złote dziewięćdziesiąt dwa grosze) tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;**
5. **ustala, że wnioskodawca i uczestniczka ponoszą koszty postępowania apelacyjnego związane ze swoim udziałem w sprawie;**

Sygn. akt **II Ca 926/14**

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 22 lipca 2011r. M. H. wniósł o podział majątku wspólnego zgromadzonego w okresie małżeństwa z E. H. (1) poprzez ustalenie, że strony postępowania nie poczyniły nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty wnioskodawcy obejmujący nieruchomości położoną w M. przy ul. (...), ustalenie, że wnioskodawca spłacił tytułem długów wspólnych kwotę 4.252,13 zł oraz o zasadzenie od uczestniczki postępowania na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania według norm przepisanych.

W odpowiedzi na wniosek z dnia 15 listopada 2011r. uczestniczka E. H. (1) wniosła o zobowiązanie wnioskodawcy do odpłatnego przeniesienia na nią udziału wynoszącego 1/2 we własności działki numer (...)69 o powierzchni 600 m2 położonej w M. przy ul. (...), a następnie o ustalenie, że w skład majątku wspólnego wchodzi powyższa nieruchomość położona w M. o wartości 800.000 zł, samochód osobowy marki S. (...) rocznik 2008 o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 70.000 zł, samochód D. (...) rocznik 2003 o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 15.000 zł, łódzka LG side by side o wartości 2.000 zł i inne przedmioty wyposażenia domowego, a także środki zgromadzone przez strony postępowania w otwartych funduszach emerytalnych, fundusze inwestycyjne prowadzone na nazwisko wnioskodawcy. Uczestniczka wniosła również o ustalenie, że poniosła z majątku osobistego na majątek wspólny nakłady w kwocie 11.347,50 zł. Zażądała dokonania podziału majątku poprzez przyznanie na swoją rzecz samochodu marki D., części wyposażenia, środków zgromadzonych w jej OFE, a pozostałych składników na rzecz wnioskodawcy oraz zasądzenia na swoją rzecz stosownej spłaty mającej na celu wyrównanie udziałów w majątku wspólnym. E. H. (1) wniosła także o obciążenie uczestników kosztami postępowania po połowie.

W piśmie z dnia 23 listopada 2011r. M. H. wniósł o oddalenie wniosku uczestniczki o zobowiązanie go do przeniesienia na jej rzecz udziału we własności nieruchomości położonej w M. jako pozbawionego podstaw prawnych. Podniósł także, iż porozumienie przed mediatorem mające za przedmiot nieruchomość w M. jest nieważne z uwagi na niezachowanie formy aktu notarialnego. M. H. zakwestionował także wartość pojazdów zgłoszonych do rozliczenia przez uczestniczkę oraz przyznał, że E. H. (1) poczyniła z majątku osobistego nakłady w określonej przez nią kwocie.

W piśmie z dnia 10 lipca 2012r. wnioskodawca M. H. zgłosił do rozliczenia w ramach postępowania o podział majątku spłacony przez niego dług wspólny stron w kwocie 25.000 zł. Dług ten wedle twierdzeń wnioskodawcy zaciągnięty został na zakup samochodu marki D. (...) i zwrócony przez niego po uprawomocnieniu się wyroku rozwodowego.

W piśmie z dnia 16 lipca 2012r. uczestniczka zakwestionowała istnienie dług wspólnego kwocie 25.000 zł u rodziców wnioskodawcy.

W piśmie datowanym na 20 sierpnia 2012r. E. H. (1) zmodyfikowała swoje stanowisko w zakresie nieruchomości w M. wskazując, iż przestała już być samoistnym posiadaczem tej nieruchomości, wyprowadziła się stamtąd na żądanie M. H., wobec czego nie wnosi już o przeniesienie udziału we własności nieruchomości na swoją rzecz, lecz o ustalenie, że na nieruchomość wnioskodawcy poczynione zostały nakłady z majątku wspólnego stron o wartości odpowiadającej wartości wybudowanego domu.

W piśmie z dnia 23 sierpnia 2012r. wnioskodawca wniósł o oddalenie wniosku E. H. (1) o rozliczenie nakładów na jego majątek osobisty jako złożonego po terminie zakreślonym stronom zgodnie z art. 207 § 3 k.p.c.

W piśmie z dnia 13 września 2013r. uczestniczka E. H. (1) sprecyzowała swoje stanowisko w zakresie rozliczenia nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty wnioskodawcy i zażądała zasądzenia z tego tytułu na swoją rzecz kwoty 300.850 zł płatnej w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się orzeczenia z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności.

Na rozprawie w dniu 7 lutego 2014r. strony zgodnie ustaliły wartość samochodów osobowych zgłoszonych do podziału tj. samochodu marki D. na kwotę 20.000 zł oraz samochodu marki S. (...) na kwotę 60.000 zł.

Postanowieniem z dnia 9 maja 2014 roku, sygn. akt: II Ns 2226/11, Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie:

I. ustalili, że w skład majątku wspólnego M. H. i E. H. (1) wchodzi następujące składniki majątkowe:

1. nakłady z majątku wspólnego na nieruchomość położoną przy ul. (...) w M. objętej księgą wieczystą KW (...) stanowiącą majątek osobisty M. H. o wartości 541.700 (pięciuset czterdziestu jeden tysięcy siedmuset) złotych,

2. samochód osobowy S. (...) rocznik 2008 o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 60.000 (sześćdziesięciu tysięcy) złotych,
 3. samochód osobowy marki D. (...) rocznik 2003 o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 20.000 (dwudziestu tysięcy) złotych,
 4. lodówka marki LG typ side by side o wartości 2.000 (dwóch tysięcy) złotych,
 5. jednostki rozrachunkowe zgromadzone na rachunku emerytalnym E. H. (1) w (...) Otwartym Funduszu Emerytalnym (...) w W. o numerze (...) w ilości 586, (...) o wartości 21.089,75 (dwudziestu jeden tysięcy osiemdziesięciu dziewięciu złotych 75/100),
 6. jednostki rozrachunkowe zgromadzone na rachunku emerytalnym M. H. w (...) Otwartym Funduszu Emerytalnym (...) w W. o numerze (...) w ilości 662, (...) o wartości 23.821,58 zł (dwudziestu trzech tysięcy ośmiuset dwudziestu jeden złotych 58/100),
 7. jednostki uczestnictwa (...) Funduszu Inwestycyjnego Otwartego Parasolowego zarejestrowane na rachunku M. H. pod numerem 100-443-283 w ilości 9.604, (...) o wartości jednostkowej 1,41 zł o wartości łącznej 13.542,37 zł (trzynastu tysięcy pięciuset czterdziestu dwóch złotych 37/100),
- II. ustalił, że M. H. spłacił z majątku osobistego długi wspólne w kwocie 29.252,13 zł (dwudziestu dziewięciu tysięcy dwustu pięćdziesięciu dwóch złotych 13/100),
- III. ustalił, że E. H. (1) spłaciła z majątku osobistego długi wspólne w kwocie 10.490 (dziesięć tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt) złotych,
- III. ustalił, że E. H. (1) poniosła nakłady z majątku osobistego na nieruchomość położoną przy ul. (...) w M. objętej księgą wieczystą KW (...) stanowiącą majątek osobisty M. H. w kwocie 10.000 (dziesięć tysięcy) złotych,
- IV. dokonał podziału majątku wspólnego M. H. i E. H. (1) w ten sposób, że składniki majątkowe opisane w punkcie I podpunkty 1, 2, 4, 6 i 7 postanowienia przyznaje wnioskodawcy M. H., zaś składniki majątkowe opisane w punkcie I podpunkty 3 i 5 postanowienia przyznaje uczestniczce E. H. (1),
- V. tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym oraz rozliczenia spłaconych długów wspólnych zasądził od wnioskodawcy M. H. na rzecz uczestniczki E. H. (1) kwotę 287.487,10 zł (dwieście osiemdziesiąt siedem tysięcy czterysta osiemdziesiąt siedem złotych 10/100) płatną w terminie 3 (trzech) miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego postanowienia z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności,
- VI. tytułem rozliczenia nakładów z majątku osobistego E. H. (1) na majątek osobisty M. H. zasądził od M. H. na rzecz E. H. (1) kwotę 10.000 (dziesięć tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności,
- VII. oddalił wnioski w pozostałym zakresie,
- VIII. przyznał od Skarbu Państwa Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie na rzecz Banku (...) S.A. w W. kwotę 20,65 zł (dwudziestu złotych 65/100) tytułem zwrotu wydatków za udzieloną informację,
- IX. nakazał pobrać od M. H. i E. H. (1) na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego Szczecin-Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie kwoty po 1.663,96 zł (jeden tysiąc sześćset sześćdziesiąt trzy złote 96/100) tytułem kosztów sądowych,
- X. stwierdził, że koszty postępowania każda ze stron ponosi we własnym zakresie.
- Sąd Rejonowy oparł powyższe rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych:

M. H. i E. H. (1) zawarli związek małżeński w dniu 19 października 2002r. Z małżeństwa pochodzi jedno dziecko małoletnia J. H. urodzona (...) W trakcie małżeństwa nie były zawierane umowy majątkowe, rozdzielność majątkowa między małżonkami nie była ustanowiona sądownie. Małżeństwo zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 27 stycznia 2011r., sygn. akt X RC 2766/10, który uprawomocnił się w dniu 18 lutego 2011r.

W postępowaniu rozwodowym M. H. proponował E. H. (1) polubowny podział majątku i złożył wniosek o przeprowadzenie mediacji. W porozumieniu z dnia 23 września 2010r. zawartym przed mediatorem J. L. małżonkowie ustalili, że w skład ich majątku wspólnego wchodzi nieruchomość budynkowa położona w M. przy ul. (...), samochód osobowy marki S. i samochód osobowy marki D., a podział majątku nastąpi poprzez przyznanie samochodu S. M. H., samochodu D. E. H. (1), zaś nieruchomość w M. zostanie sprzedana i E. H. (1) otrzyma 40% kwoty uzyskanej z jej sprzedaży pozostałej po spłacie kredytu mieszkaniowego. Ostatecznie w wyroku rozwodowym nie dokonano podziału majątku wspólnego.

Po rozwodzie nie dokonano umownego podziału majątku

W chwili zawierania związku małżeńskiego M. H. był właścicielem nieruchomości położonej w M. przy ul. (...) składającej się z działki gruntu numer (...) o powierzchni 600 m², dla której prowadzona jest księga wieczysta KW (...). Nieruchomość tę nabył w drodze darowizny udziału w nieruchomości gruntowej stanowiącej własność jego rodziców T. H. i K. H., a następnie na skutek zniesienia współwłasności z wydzieleniem działki numer (...) i odłączeniem jej do odrębnej księgi wieczystej.

Na dzień zawarcia małżeństwa z E. H. (1), M. H. był także współwłaścicielem w udziale do 1/2 części samochodu marki T. (...) rocznik 1998 oraz posiadał oszczędności w kwocie 50.000 zł, które częściowo znajdowały się na jego rachunku bankowym, a częściowo przechowywane były u rodziców. T. (...) już po zawarciu małżeństwa została sprzedana za 10.000 zł, a środki uzyskane ze sprzedaży zostały przeznaczone na bieżące potrzeby rodziny.

E. H. (1) otrzymała od rodziców darowiznę w kwocie 10.000 zł

Po zawarciu związku małżeńskiego małżonkowie zaplanowali budowę domu na działce przedmałżeńskiej M. H.. Dom miał być w zabudowie bliźniaczej, gdyż obok znajdowała się nieruchomość stanowiąca własność rodziców M. H., którzy również planowali się budować. Decyzją z dnia 31 października 2003r. M. H. uzyskał pozwolenie na budowę budynku mieszkalnego z garażem w zabudowie bliźniaczej oraz przyłącza wody, gazu, kanalizacji sanitarnej i energii elektrycznej przeznaczonych do realizacji tej inwestycji. Budowa finansowana była początkowo z oszczędności przedmałżeńskich M. H. w kwocie 50.000 zł, darowizny otrzymanej przez E. H. (1) od rodziców w wysokości 10.000 zł. Następnie w dniu 25 maja 2004r. małżonkowie zawarli z (...) S.A. II Oddziałem w S. umowę kredytu mieszkaniowego hipotecznego „Własny kąt” o numerze 203- (...) na kwotę 51.140 CHF z przeznaczeniem na sfinansowanie inwestycji polegającej na budowie budynku mieszkalnego na nieruchomości stanowiącej własność M. H. w M.. Kredyt uruchomiony został w lipcu 2004r. i sponżytkowany na dalsze finansowanie budowy. Spłata kredytu została zabezpieczona hipoteką zwykłą w kwocie 51.140 CHF oraz hipoteką kaucyjną do kwoty 13.296,40 CHF. Termin spłaty kredytu przypada na 01 maja 2034r. W okresie małżeństwa raty kredytu w zmiennej wysokości spłacane były przelewem z rachunku bankowego M. H. prowadzonego w banku (...) S.A. o numerze (...), na które wpływało wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę, wynagrodzenie z tytułu zawieranych umów o dzieło.

W okresie małżeństwa dokonana została spłata kredytu co do kapitału w kwocie 21.897,68 zł oraz co do odsetek w kwocie 23.029,66 zł. Po rozwodzie byli małżonkowie spłacają co do zasady po połowie zaciągnięty wspólnie kredyt hipoteczny. Z tego tytułu M. H. do października 2011r. uiścił kwotę 4.252,13 zł, a E. H. (1) do chwili obecnej uiściła 10.490 zł. E. H. (1) comiesięcznie przekazuje kwotę stanowiącą połowę kolejnej raty kredytowej na rachunek bankowy M. H. w mBanku o numerze (...), a M. H. z własnego konta spłaca kredyt.

W dniu 29 marca 2005r. M. H. zawarł z Uniwersytetem (...) umowę pożyczki z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych na cele mieszkaniowe na kwotę 20.000 zł. Pożyczka ta została w całości zwrócona przed dniem 27 stycznia 2011r. w ten sposób, że potrącana była z wynagrodzenia M. H. osiąganego na podstawie umowy o pracę zawartej z Uniwersytetem (...). Środki pochodzące z pożyczki również przeznaczone zostały na kontynuowanie budowy domu w M.. W sumie małżonkowie wydatkowali na budowę nieruchomości około 370.000 zł. E. H. (1) prowadziła zapiski dotyczące zakupu materiałów budowlanych i poniesionych kosztów robocizny, które służyć miały wzajemnym rozliczeniom pomiędzy małżonkami a rodzicami M. H., gdyż część prac zlecana była i finansowana wspólnie przez obie rodziny. Umowy dotyczące wykonania robot budowlanych we wspólnej inwestycji z reguły zawierał M. H., który również zazwyczaj regulował płatności wynikające z tych umów, dlatego rachunki i faktury za nabycie materiałów i usług wystawiane były na jego nazwisko. Głównym wykonawcą prac wykończeniowych w budynku był stryj M. J. H., który zakres prac i ich cenę uzgadniał z obojgiem małżonków. W lipcu 2005r. przeprowadzone zostały wszystkie wymagane odbiory techniczne, a budowa została ostatecznie ukończona w sierpniu 2005r., kiedy to rodzina przeniosła się do nowego domu. Po przeprowadzeniu się małżonków do tej nieruchomości trwały jeszcze prace wykończeniowe wewnątrz domu oraz zagospodarowanie terenu przy domu. E. H. (1) zajmowała się zaprojektowaniem wnętrza oraz urządzeniem ogrodu i jego pielęgnacją.

Po zamieszkaniu w domu w M. małżonkowie sukcesywnie zakupywali meble i inne przedmioty urządzenia domowego niezbędne w codziennym życiu. Ponadto rodzice E. H. (1) zakupili dla wnuczki J. wyposażenie do jej pokoju i współfinansowali zakup innego wyposażenia i urządzenia ogrodu w nieruchomości. H. F. pomagała także w opiece nad wnuczką, zwłaszcza w okresach, gdy dziecko chorowało

W ramach zagospodarowania terenu przy domu wykonane zostało ogrodzenie nieruchomości od frontu stalowe na podmurówce, z boków ogrodzenie z siatki, dojście do budynku i podjazd z kostki granitowej, taras, drewniana wiata, pergola, oświetlenie ogrodowe. E. H. (1) posadziła w ogrodzie wiele roślin ozdobnych, krzewów, bylin, urządziła trawnik i kwietniki.

Wartość nakładów poczynionych przez małżonków na budowę domu przy ul. (...) w M. i zagospodarowanie działki gruntu przy domu według stanu na dzień 18 lutego 2011r. i cen obecnych wynosi 601.700 zł.

Małżonkowie nabyli także w okresie wspólności majątkowej samochody osobowe, które użytkowali dojeżdżając do pracy. I tak w dniu 14 stycznia 2007r. nabyty został samochód D. (...) za kwotę 20.000 zł, kwota ta pochodziła z pożyczki w wysokości 25.000 zł udzielonej małżonkom przez rodziców M. H.. Pojazdem tym poruszała się E. H. (2). Następnie w sierpniu 2008r. na potrzeby M. H. zakupiony został samochód marki S. (...) A. rocznik 2008. (...) Bank S.A. za kwotę 93.600 zł, przy czym wpłata własna M. H. wyniosła 46.800 zł, a pozostała część ceny pochodziła z kredytu bankowego zaciągniętego na kwotę 48.750 zł na okres 12 miesięcy. Kredyt ten został przez M. H. w całości spłacony przed dniem 18 lutego 2011r. ze środków pochodzących z jego dochodów..

M. H. zwrócił pożyczkę w kwocie 25.000 zł na rzecz swoich rodziców już po uprawomocnieniu się wyroku rozwodowego. Spłata pożyczki nastąpiła w dniu 17 maja 2011r. i została potwierdzona wystawieniem przez rodziców M. H. pokwitowania własnoręcznie podpisanego przez K. H. i T. H..

W trakcie małżeństwa M. H. zatrudniony był jako wykładowca na Uniwersytecie (...) w S., w Wyższej Szkole (...) i w (...) Szkole (...). Ponadto wykonywał badania i opracowania autorskie na podstawie umów o dzieło, prowadził zajęcia dydaktyczne na podstawie umów o dzieło, a także przenosił autorskie prawa majątkowe do utworów dydaktycznych w postaci opracowań i wykładów na podstawie umów o przeniesieniu tych praw. Umowy te zawierane były z (...) Towarzystwem (...), Uniwersytetem (...) w S., Gminą M. S., Ośrodkiem (...) w W..

Zatrudnienie w Uniwersytecie (...) M. H. podjął jeszcze w 1999r. na stanowisku adiunkta. Otrzymywane przez niego wynagrodzenie ze stosunku pracy częściowo wypłacane jest z tytułu wykonywania pracy o charakterze twórczym. Część wynagrodzenia za pracę o charakterze twórczym w ogólnej kwocie wypłacanego M. H. rocznie wynagrodzenia wynosiła maksymalnie 60%. I tak ogólnie dochody M. H. w roku 2002 wyniosły 24.095,01 zł, z tego kwota 11.918,23

zł stanowiła dochód z praw autorskich, w 2003r. dochody wyniosły 26.904,10 zł, w 2004r. 42.673,82 zł, z tego kwota 22.087,44 zł stanowiła dochód z praw autorskich, w 2005r. dochód wyniósł 53.540,90 zł, z czego kwota 12.227,48 zł dotyczyła prawa autorskich, w 2006r. dochód wyniósł 65.222,15 zł, z tego praw autorskich dotyczyła kwota 29.687,75 zł, w 2007r. dochód wyniósł 80.593,54 zł, a z praw autorskich 39.036,40 zł, w 2008r. dochód ogółem wyniósł 110.518,26 zł, a pochodzący z praw autorskich 63.503,06 zł, w 2009r. dochód wyniósł 76.120,18 zł, a w 2010r. dochód wyniósł 62.713,88 zł, a z praw autorskich 7.774,90 zł.

W okresie małżeństwa E. H. (1) pracowała w Urzędzie Celnym jako funkcjonariusz celny i zarabiała początkowo około 1.500 zł, a później około 2.300 zł netto miesięcznie. Posiadała własne konto bankowe prowadzone w banku (...) S.A., a potem w mBanku, na które przez cały okres małżeństwa wpływały jej pobory. Z rachunku E. H. (1) w mBanku prowadzonego pod numerem (...) pokrywane były opłaty za opiekunkę do dziecka, opłaty za przedszkole i dodatkowe zajęcia dziecka stron, a także bieżące codzienne wydatki na życie. Ponadto z rachunku tego opłacane były również niektóre wydatki związane z budową i wykończeniem domu w M..

W okresie małżeństwa M. H. i E. H. (1) rozliczali się wspólnie z podatku dochodowego od osób fizycznych do 2010r. łącznie, odliczając od podatku w latach 2005-2010 wydatki poniesione na spłatę odsetek od wspólnie zaciągniętego kredytu mieszkaniowego. I tak w 2005r. wykazane odliczenie wyniosło 3,793,07 zł, w 2006- 3.792,34 zł, w 2007- 4.670,51 zł, w 2008- 4.478,89 zł, w 2009- 2.578,47 zł, w 2010- 2.282,07 zł.

M. H. w okresie małżeństwa ze swojego konta bankowego numer (...) prowadzonego w mBanku uiszczal opłaty za utrzymanie nieruchomości położonej przy ul. (...) w M..

Ponadto już po uprawomocnieniu się orzeczenia rozwodowego byli małżonkowie uzgodnili, że M. H. nie będzie przekazywał alimentów na córkę stron, a w zamian za to E. H. (1) nie będzie mu przekazywać połowy raty kredytu mieszkaniowego zaciągniętego w (...) S.A. Takie uzgodnienie były przez strony respektowane do czerwca 2011r., kiedy to M. H. zaczął płacić alimenty na dziecko, a E. H. (1) podjęła przekazywanie mu co miesiąc środków na spłatę kredytu .

W okresie małżeństwa małżonkowie z tytułu zatrudnienia na podstawie umów o pracę odkładali środki na rachunkach emerytalnych. Oboje posiadali rachunki emerytalne w A. OFE (...) S.A. w W.. M. H. początkowo miał rachunek emerytalny w innym OFE, a dopiero w dniu 1.06.2007r. przeniósł środki do A.. E. H. (1) na dzień 18 lutego 2011r. posiadała w OFE A. rachunek numer (...), na którym zgromadzonych było 1.033, (...) jednostek rozrachunkowych o wartości jednostkowej 30,05 zł. M. H. na ten dzień posiadał rachunek o numerze (...), na którym zapisano 1.653, (...) jednostek rozrachunkowych o wartości jednostkowej 30,05 zł. W dniu 3 lutego 2014r. na podstawie ustawy z dnia 6 grudnia 2013r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych OFE A. przekazał do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych 51,5% środków zgromadzonych na powyższych rachunkach. Obecnie więc na rachunku E. H. (1) znajduje się 586, (...) jednostek, a na rachunku M. H. 883, (...) o wartości jednostkowej 35,97 zł.

M. H. w okresie małżeństwa nadwyżkę dochodów lokował w funduszach inwestycyjnych i z tego tytułu posiadał rachunek inwestycyjny w (...) Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych, gdzie w rejestrze indywidualnym na dzień 18 lutego 2011r. zapisanych było 9.604, (...) jednostek o wartości jednostkowej 2,17 zł.

Do 5 sierpnia 2012r. E. H. (1) zamieszkiwała w domu przy ul. (...) w M.. W tym dniu przekazała klucze do nieruchomości M. H., który żądał opuszczenia przez nią domu. Wyprowadzając się E. H. (1) zabrała część rzeczy ruchomych stanowiących wyposażenie domu, w tym stół i krzesła, komputer odtwarzacz dvd. W domu pozostała reszta wyposażenia, w tym lodówka marki LG typ side by side o wartości 2.000 zł.

Sąd Rejonowy zważył, że roszczenie wnioskodawcy znajduje oparcie w treści art. 45 i art. 46 k.r.i.o. w związku z art. 1054 k.c., art. 210 k.c. i art.212 k.c., zgodnie z którymi każdy z małżonków może domagać się po ustaniu wspólności majątkowej podziału majątku dorobkowego. Sąd wskazał, że do majątku wspólnego należą w szczególności pobrane wynagrodzenie za prace i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków, dochody z majątku

wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków, a także środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków (art. 31 § 2 k.r.i.o.).

Sąd zważył, że odnośnie nieruchomości położonej przy ul. (...) w M. między stronami nie było sporu co do tego, że nieruchomość ta stanowi majątek osobisty wnioskodawcy M. H.. Źródłem finansowania budowy jednorodzinnej domu w zabudowie bliźniaczej były częściowo środki przedmałżeńskie każdego z małżonków, w tym kwota 10.000 zł pochodziła z majątku przedmałżeńskiego E. H. (1), a kwota 50.000 zł pochodziła z oszczędności przedmałżeńskich M. H.. Jak wynika ze zgodnych w tym zakresie stanowisk stron powyższe kwoty zgromadzone zostały przed zawarciem małżeństwa, a następnie wydatkowane na budowę, nie było więc potrzeby prowadzenia dowodowego w tym zakresie. W pozostałej części budowa domu finansowana była z kredytu hipotecznego „Własny ką” o numerze 203- (...) zaciągniętego wspólnie przez małżonków w dniu 25 maja 2004r. w (...) S.A. II Oddziale w S. na kwotę 51.140 CHF, która stanowiła wówczas równowartość 155.066 zł, z pożyczki zaciągniętej przez M. H. w zakładzie pracy na kwotę 20.000 zł w 2005r. oraz z bieżących dochodów małżonków osiąganych w okresie małżeństwa. Wnioskodawca M. H. twierdził, iż zarówno kredyt zaciągnięty w banku (...) jak i pożyczka zaciągnięta w Uniwersytecie (...), gdzie był zatrudniony spłacane były przez niego z jego dochodów, których znaczną część stanowiły dochody uzyskane z tytułu przysługujących wnioskodawcy praw autorskich. Na tej podstawie wnioskodawca twierdził, że nie zostały poczynione na nieruchomość w M. żadne nakłady z majątku wspólnego stron, gdyż dochody osiągnięte z tytułu praw autorskich w jego ocenie nie stanowią majątku wspólnego, lecz jego majątek osobisty.

Sąd Rejonowy ustalając charakter prawny dochodów wnioskodawcy uznał, iż w okresie małżeństwa wykonywał on pracę o charakterze twórczym, a część jego dochodów wypłacana była z tytułu przysługujących mu praw autorskich. Działalność prowadzona przez wnioskodawcę polegała na prowadzeniu badań naukowych, wykładów, przeprowadzaniu egzaminów dla studentów, sporządzaniu opracowań na potrzeby nauczania przedmiotów na uczelniach wyższych.

Sąd I instancji zważył, że zasadą sformułowaną w treści przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego jest zasilanie majątku wspólnego przez wszystkie dochody obojga małżonków zarówno wypracowane na majątku wspólnym, którym do majątku wspólnego należą w szczególności pobrane wynagrodzenie za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków oraz dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków. Wynagrodzenia i dochody z innej działalności zarobkowej zostały szeroko zakreślone i obejmują wynagrodzenia oraz dochody (zarobki) z szeroko rozumianej działalności zarobkowej, przy czym wynagrodzenia i zarobki stają się składnikami majątku wspólnego dopiero od chwili ich pobrania, ponieważ, w myśl wyjątku wskazanego w art. 33 k.r.o. nie wchodzi do niego wierzytelności o te wynagrodzenia oraz zarobki i to zarówno wierzytelności wymagalne, jak i jeszcze niewymagalne. Sąd wskazał, że dochody z „innej działalności zarobkowej” są to, co do zasady, dochody (zarobki) uzyskiwane w związku z prowadzeniem działalności zarobkowej na własny rachunek. Pojęcie dochodów z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków należy ujmować szeroko. Są to zatem wszystkie te dochody (zarobki), które nie są uzyskiwane w ramach stosunku pracy, ale osiągnięte są drogą samodzielnej działalności, czyli prowadzonej na własny rachunek. Sąd I instancji zaznaczył przy tym, że iż do majątku osobistego każdego z małżonków należą prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa przemysłowe i inne prawa twórcy. Do praw twórcy zalicza się w szczególności prawa majątkowe wskazane w dwóch ustawach, tj. w prawie autorskim oraz w prawie własności przemysłowej. Sąd Rejonowy odnosząc się do uzasadnienia wyroku SN z dnia 26 marca 2002 r., I PKN 972/2000 przyjął, że w skład majątku osobistego małżonka wchodzi "majątkowe prawo twórcy, które nie stało się jeszcze dochodem w postaci uzyskanego wynagrodzenia, ani też w postaci skonkretyzowanej wierzytelności". Tymczasem w rozpatrywanej sprawie budowa domu, spłata kredytu i spłata pożyczki zaciągniętej w zakładzie pracy finansowane były z dochodów pobranych już przez wnioskodawcę z wynagrodzeń za przeniesienie praw autorskich. W konsekwencji Sąd Rejonowy zważył, że inwestycja budowlana prowadzona na działce przy ul. (...) w M. finansowana była ze środków pochodzących z majątku wspólnego.

Dodatkowo Sąd I instancji zważył, iż umowa „o podział majątku” zawarta przez strony przed mediatorem w dniu 23 września 2010r., która również była przedmiotem licznych wypowiedzi i wniosków stron w toku postępowania, nie wywiera żadnych skutków prawnych jako sprzeczna z bezwzględnie obowiązującym przepisem art. 35 k.r.i.o.

Jako podstawę rozliczeń nakładów dokonanych z majątku wspólnego małżonków na majątek osobisty Sąd wskazał art. 45 k.r.o.

Sąd Rejonowy wskazał nadto, że żądania zgłoszonego przez uczestniczkę E. H. (1) w zakresie rozliczenia nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty wnioskodawcy nie można uznać za spóźnione w rozumieniu art. 207 § 3 k.p.c. albowiem zostało ono złożono po określonym terminie do naprowadzenia wszystkich wniosków, twierdzeń w sprawie, ale na skutek zmiany okoliczności faktycznych.

Odnosnie ustalenia wartości poczynionych nakładów Sąd oparł się na opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości. Za opinią biegłego Sąd przyjął, że wartość nakładów poczynionych w okresie małżeństwa stron na nieruchomość położoną przy ul. (...) w M. wynosi 601.700 zł. Od wartości tej odjęto jednak kwoty wydatkowane na prace budowlane i wykończeniowe z majątku osobistego wnioskodawcy w kwocie 50.000 zł oraz z majątku osobistego uczestniczki w kwocie 10.000 zł. W sumie więc wartość nakładów z majątku wspólnego wyniosła 541.700 zł.. Nakłady te w całości przyznane zostały wnioskodawcy, który jest właścicielem nieruchomości, a obecnie również z nakładów korzysta.

Nadto Sąd I instancji zważył, iż nie mógł zostać uwzględniony wniosek M. H. o pomniejszenie wartości tych nakładów o kredyt hipoteczny zaciągnięty wspólnie przez strony na potrzeby prowadzenia budowy i zabezpieczony hipoteką na nieruchomości. Sąd wskazał, że kredyt nadal jest spłacany, a efektywne zadłużenie wciąż wynosi kilkadziesiąt tysięcy złotych, jednakże w niniejszym postępowaniu nie podlega podziałowi sama nieruchomość, nie jest ona bowiem przedmiotem majątku wspólnego, a co za tym idzie Sąd nie ustala wartości nieruchomości, a jedynie wartość wykonanych tam wspólnie prac. Hipoteka niewątpliwie ma wpływ na wartość rynkową nieruchomości, ale już przy wycenie i rozliczeniu nakładów na nieruchomość nie ma znaczenia i nie może zostać uwzględnione.

W zakresie podziału pojazdów Sąd wskazał, że sposób podziału nie był między stronami sporny. Zarówno wnioskodawca, jak i uczestniczka wnosili o to aby dokonać podziału pojazdów zgodnie ze stanem posiadania poprzez przyznanie samochodu S. wnioskodawcy, a samochodu D. uczestniczce, co też Sąd uczynił.

W związku z podziałem pojazdów pozostawały żądania wnioskodawcy związane ze spłatą przez niego pożyczki wspólnej w kwocie 25.000 zł oraz żądanie ustalenia, że samochód S. w całości sfinansowany został z majątku osobistego wnioskodawcy. W rozliczeniach pomiędzy stronami Sąd uwzględnił spłatę długu wspólnego przez wnioskodawcę w kwocie 25.000 zł., przyjmując jako podstawę prawną rozliczenia w tym zakresie art. 45 § 1 k.r.i.o. stosowany odpowiednio.

Odnosnie twierdzeń wnioskodawcy jakoby samochód marki S. sfinansowany został z jego majątku osobistego Sąd Rejonowy wskazał, iż z zeznań wnioskodawcy wynika, że pojazd kupił na kredyt, zapłacił kwotę 93.600 zł, przy czym wpłata własna M. H. wyniosła 46.800 zł, a pozostała część ceny pochodziła z kredytu bankowego zaciągniętego na kwotę 48.750 zł na okres 12 miesięcy. Kredyt ten został przez M. H. w całości spłacony przed dniem 18 lutego 2011r. ze środków pochodzących z jego dochodów. Ponieważ spłata kredytu nastąpiła w ciągu roku od zaciągnięcia kredytu, a więc przed dniem uprawomocnienia się wyroku rozwodowego należało przyjąć, iż została dokonana z majątku wspólnego.

Sąd uwzględnił w podziale lodówkę marki LG zgodnie z wnioskiem stron.

Sąd uwzględnił w podziale środki wspólne zgromadzone w funduszach inwestycyjnych. Z uwagi na fakt, że to wnioskodawcy przysługuje wierzytelność z tytułu posiadanych jednostek, to jemu Sąd przyznał je w podziale, uwzględniając w podziale z tego tytułu kwotę 13.542, 37 zł.

Sąd Rejonowy uwzględnił również w podziale środki jakie obie strony w okresie małżeństwa zgromadziły w Otwartych Funduszach Emerytalnych, dokonując rozliczenia środków istniejących na dzień zamknięcia rozprawy, przy czym z uwagi na fakt, że część środków na rachunku emerytalnym wnioskodawcy zgromadzona była jeszcze przed zawarciem małżeństwa (pracował on od 1999r. a małżeństwo zawarte zostało w dniu 19.10.2002r.) ilość jednostek zapisanych na rachunku M. H. zmniejszono o 1/4, przyjmując do rozliczenia 662, (...) jednostek. Każdemu z małżonków przyznano w podziale jednostki zapisane na jego rachunku osobistym.

Z uwagi na to, że dokonane po rozwodzie spłaty kredytu wspólnego zaciągniętego w (...) na budowę domu, zostały udokumentowane przedłożeniem przez strony dowodów wpłat i w zasądzone nie były sporne Sąd ustalił, że każda ze stron spłaciła długi wspólne z tytułu zaciągniętego kredytu w żądanej wysokości, Sąd nie dokonał rozliczeń z tego tytułu przyjmując, że wynika to ze zgodnych ustaleń, a wzajemne żądania stron w tym zakresie się kompensują.

Sąd Rejonowy tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym i rozliczenia nakładów oraz wydatków zasądził od wnioskodawcy M. H. na rzecz uczestniczki E. H. (1) kwotę 287.487,10 złotych, płatną w terminie 3 miesięcy od uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia wraz z odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności. Ponadto z uwagi na wniosek E. H. (1) o rozliczenie jej nakładu z majątku osobistego na majątek osobisty wnioskodawcy w kwocie 10.000 zł Sąd zasądził również na rzecz uczestniczki zwrot tej kwoty.

Wartość składników majątkowych przyznanych uczestniczce wynosi 41.089,75 złotych. Łączna wartość składników majątkowych podlegających podziałowi wynosi 682.153,70 zł, z tego każdy z małżonków powinien otrzymać połowę, tj. 341.076,85 zł, uczestniczka otrzymała więc o 299.987,10 zł za mało. W rozliczeniu należy uwzględnić również długi spłacone przez strony z majątku osobistego. Uczestniczka powinna więc zwrócić wnioskodawcy połowę spłaconej przez niego pożyczki w kwocie 25.000 zł, a więc 12.500 zł.

O odsetkach Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 k.c.

W punkcie X postanowienia Sąd nakazał pobrać od każdej ze stron kwoty po 1.663,96 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł wnioskodawca, zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucają mu:

1 błąd w ustaleniach faktycznych polegający na uznaniu, że na dzień ustania wspólności ustawowej poniesione zostały przez strony nakłady z majątku wspólnego na komin, wykonanie instalacji wentylacyjnej z nadmuchem ciepłego powietrza, wykonanie instalacji odgromowej, wyposażenie kuchni w zmywarkę,

2 naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną, sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę materiału dowodowego, polegającą w szczególności na:

- uznaniu opinii biegłego sądowego dotyczącej określenia wartości prac budowlanych związanych z budową domu oraz zagospodarowania terenu, w tym urządzenia ogrodu, za poprawną i rzetelną, czego konsekwencją było przyjęcie wartości majątku wspólnego w określonej w opinii wysokości,

- uznanie że okres 3 miesięczny od dnia uprawomocnienia postanowienia pozwoli wnioskodawcy zgromadzić odpowiednią sumę pieniężną

3. naruszenie art. 320 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie,

4 naruszenie art. 618 k.p.c. w zw. z art. 567 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie,

5. naruszenie art. 31 par 2 pkt 1 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że środki otrzymywane przez wnioskodawcę z tytułu przeniesienia praw autorskich stanowią dochód z innej działalności zarobkowej,

6. naruszenie art. 33 pkt 10 k.r.o. poprzez jego niezastosowanie,

7. naruszenie art. 45 k.r.o. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i dokonanie rozliczenia nakładów z majątku osobistego uczestniczki na majątek osobisty wnioskodawcy,

8. naruszenia par 35 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 roku w sprawie wyceny nieruchomości oraz sporządzania operatu szacunkowego poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie.

Wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia zgodnie z jego dotychczasowym żądaniem, ewentualnie o uchylenie postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji. Nadto wniósł o zasądzenie od uczestniczki na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację uczestniczka wniosła o jej oddalenie oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania przed sądem II instancji, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W toku postępowania apelacyjnego uczestniczka wniosła o rozliczenie kwoty 6 805,- zł spłaconych przez nią wspólnych długów w okresie trwania postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Sąd II instancji podziela i uznaje za własne ustalenia faktyczne oraz ocenę materiału dowodowego dokonane przez Sąd Rejonowy.

Na wstępie należy odnieść się do zarzutów naruszenia prawa procesowego. Zważyć bowiem należy, że oceny zasadności zarzutów naruszenia prawa materialnego można dokonać wówczas, gdy stan faktyczny sprawy stanowiący podstawę rozstrzygnięcia, został prawidłowo ustalony.

Odnosząc się do zarzutu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną, sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę materiału dowodowego oraz zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych wskazać należy, że kontrola zaskarżonego orzeczenia prowadzi do wniosku, iż w przedmiotowej sprawie Sąd I instancji przeprowadził postępowanie dowodowe w sposób określony przepisami prawa procesowego oraz dokonał wszechstronnej oceny całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej. Zasada swobodnej oceny dowodów w postępowaniu cywilnym pozwala sądowi orzekającemu w oparciu o cały materiał zgromadzony w sprawie wysnuć wnioski o prawdziwości faktów, uznać spośród kilku równorzędnych dowodów niektóre tylko za przekonujące, przyznać dowodom pośrednim taką moc dowodową jak dowodom bezpośrednim oraz wysnuć z zebranego materiału procesowego i wyników postępowania dowodowego wnioski, jakich żadna ze stron nie wysnuła. Tylko ocena rażąco błędna lub oczywiście sprzeczna z treścią materiału dowodowego, nieodpowiadająca zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego, może czynić usprawiedliwionym zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. Gdy jednak sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym z całości materiału dowodowego, z którego można wysnuć także wnioski odmienne, nie można mu przypisać zarzutu naruszenia wskazanego artykułu. Takie działanie mieści się bowiem w przyznanych sądowi kompetencjach do swobodnego uznania, którą z możliwych wersji uznaje za prawdziwą (wyroki SN: z 27 września 2002 r., II CKN 817/2000, LexisNexis nr (...); z 9 stycznia 2004 r., IV CK 339/2002, LexisNexis nr (...)). Skuteczne zgłoszenie zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. nie może ograniczać się do wskazywania, że możliwe były inne wnioski odnośnie do faktów, lecz polega na wykazaniu, że wnioski wyprowadzone przez sąd orzekający w świetle zasad doświadczenia życiowego i budowy sylogizmów były niemożliwe (wyrok SN z 6 czerwca 2003 r., IV CK 274/2002, LexisNexis nr (...)). Zarzuty przedstawione przez wnioskodawcę w tym zakresie stanowią jedynie nieskuteczną i nieuprawnioną polemikę ze stanowiskiem Sądu I instancji, wyrażonym w oparciu o ocenę materiału dowodowego. Skarżący nie wykazał żadnej wadliwości w rozumowaniu Sądu I instancji przy ocenie tego materiału. Mimo, iż nie jest wykluczone przyjęcie dwóch

wersji ustaleń faktycznych w sprawie, rozumowaniu Sądu I instancji nie można zarzucić braku logiki i sprzeczności z zasadami doświadczenia życiowego. W związku z powyższym, ustalenia faktyczne opisane szczegółowo w części historycznej orzeczenia, dokonane przez Sąd I instancji są jak najbardziej uprawnione.

W szczególności bezzasadne są zarzuty kierowane wobec sporządzonej w sprawie opinii biegłego i przyjętych w niej danych. W pierwszym rzędzie wskazać należy, że podniesione zarzuty należy uznać za spóźnione. Po doręczeniu stronom pisemnej opinii w pierwszej instancji przewodniczący wyznaczył termin 14 dniowy celem ustosunkowania się do niej i sformułowania ewentualnych zarzutów pod rygorem przyjęcia, że strony opinii nie kwestionują. Pełnomocnik wnioskodawcy nie nakreślił jednak żadnych zarzutów, pismem procesowym wniósł jedynie o wezwanie biegłego na rozprawę celem zadania mu pytań. Na rozprawie w dniu 13 listopada 2013 roku sąd dopuścił dowód z ustnej opinii uzupełniającej. Pełnomocnik wnioskodawcy zawniósł o przedłużenie terminu do złożenia zarzutów wobec opinii uzupełniającej, następnie żadnych zarzutów wobec opinii nie przedstawił. Na rozprawie w dniu 7 lutego 2014 roku oświadczył, że nie wnosi o wydanie opinii uzupełniającej. Biorąc pod uwagę znaczenie postępowania dowodowego przeprowadzanego przed Sądem I instancji oraz fakt zakreślenia stronom terminu na kwestionowanie opinii biegłego uznać należy, że zarzuty do opinii zgłoszone na etapie postępowania apelacyjnego są spóźnione. Wnioskodawca, reprezentowany w sprawie przez profesjonalnego pełnomocnika, jeśli nie zgadzał się z przyjętymi za podstawę opinii danymi oraz poczynionymi w niej wnioskami, winien kwestię tę podnieść na etapie postępowania przed Sądem Rejonowym. Tego typu zarzuty natomiast zgłoszone dopiero w apelacji, nie mogły być uznane za skuteczne. Nadto nie są one uzasadnione w świetle przeprowadzonych przed Sądem I instancji dowodów. W takim stanie postępowania, wobec braku zarzutów podważających opinię biegłego, Sąd I instancji zasadnie oparł na niej rozstrzygnięcie w sprawie, uznając ją za pełnowartościowy materiał dowodowy.

Biegła sądowa poczyniła ustalenia na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy oraz dokumentacji technicznej wypożyczonej od stron, przy czym nieruchomości została wyceniona według stanu na dzień ustania wspólności majątkowej. Na tej podstawie biegła przyjęła dane konstrukcyjne i budowlane. W uzupełniającej opinii odnosząc się do zarzutu w zakresie zabudowy komina biegła wskazała, że obmurowanie połaci nie ma wpływu na wycenę. Natomiast twierdzenia apelującego odnośnie zabudowy komina, instalacji wentylacyjnej czy odgromowej oraz baterii kuchennej nie zostały poparte żadnymi dowodami i pozostają bez wpływu na wartość nieruchomości. Zważyć również należy, iż uczestniczka zaprzeczyła zarzutom w tej kwestii. Zarzuty odnośnie zaniedbania ogrodu stanowią jedynie niczym nie popartą polemikę z wnioskami biegłej. Niemniej biegła również w tym zakresie odniosła się w opinii uzupełniającej, wskazując, że stan ogrodu na dzień dokonania oględzin nie odbiegał od stanu, który został jej przedstawiony we wcześniejszym okresie. Nie można podzielić twierdzeń apelującego, by Sąd I instancji naruszył zasadę swobodnej oceny dowodów. Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony. Wszystkie te dokumenty zostały ocenione jako wiarygodne, ich prawdziwość nie była kwestionowana przez uczestników. W tej sytuacji omawiany wyżej zarzut, zwłaszcza, że wnioskodawca nie wskazuje, na czym konkretnie naruszenie zasady wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. miałyby polegać, nadto nie wskazuje na poparcie swoich twierdzeń żadnych dowodów, należy uznać za bezzasadny.

Spóźniony pozostaje również zarzut naruszenia przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 roku w sprawie wyceny nieruchomości oraz sporządzania operatu szacunkowego. Zastrzeżenia w tym zakresie apelujący również mógł składać w postępowaniu przed Sądem I instancji, czego jednak nie uczynił, wnioskodawca nie wniósł również o sporządzenie opinii uzupełniającej lub przeprowadzenie wyceny przez innego biegłego. Niemniej w ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji słusznie przyjął, że biegła dokonała wyceny nakładów stosując właściwą metodę wyceny, w oparciu o przepisy prawa. Sąd Rejonowy w przekonywujący sposób wskazał, dlaczego opinia odpowiada wymaganiom i zasługuje na wiarę. Opinia biegłej pozostaje jasna, rzetelna, sporządzona zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami oraz przy należyтым uwzględnieniu poczynionych na nieruchomości nakładów, a przede wszystkim dokonana na podstawie dokumentacji budowlanej przedstawionej przez strony.

Aktualność opinii biegłej, z uwagi na upływ 12 miesięcy od jej wydania, została potwierdzona przez biegłą w postępowaniu apelacyjnym, przy czym zarzuty do tegoż potwierdzenia złożone przez wnioskodawcę pismem z dnia 12 października 2015 roku nie mogły prowadzić do kwestionowania pierwotnie wydanej w sprawie opinii. Opinia

uzupełniająca miała na celu stwierdzenie, czy na skutek zmian cen na rynku doszło do zmiany wartości nieruchomości, a tym samym nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty wnioskodawcy. W tej kwestii biegła przedstawiła wywód, który należy uznać za prawidłowy, nie znajdując podstaw do uznania zmiany poziomu cen. Zaś wszelkie zarzuty zgłoszone przez wnioskodawcę tyczyły się opinii sporządzonej w toku postępowania pierwszo instancyjnego.

Odnosząc się do zarzutu niepomniejszenia wartości nieruchomości o wartość hipoteki zważyć należy, co umyka uwadze skarżącego, że przedmiotem niniejszego postępowania była wycena nakładów poczynionych przez strony na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy. Brak jest przy tym podstaw do podzielenia twierdzeń apelacji, że wycena tych nakładów została dokonana w sposób wadliwy. Słusznie wskazał Sąd Rejonowy, że wartość hipoteki można odjąć od wartości nieruchomości obciążonej, takiego zabiegu nie można jednak poczynić przy nakładach na tę nieruchomość. Hipoteka nie obciąża bowiem nakładów. Stanowisko skarżącego znajdowałoby uzasadnienie w przypadku podziału nieruchomości wchodzącej w skład majątku wspólnego małżonków. W analizowanej sprawie nieruchomość stanowi majątek osobisty wnioskodawcy, zaś podziałowi podlegają jedynie poczynione nań zakłady. Stosownie zatem do zasady, iż niespłaconych długów się nie dzieli, zarzuty apelującego w tym przedmiocie, należało uznać za chybione.

Nie sposób jest odnieść się do zarzutu naruszenia art. 618 k.p.c. w zw. z art. 567 k.p.c. poprzez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, bowiem skarżący w apelacji nie sprecyzował, w jaki sposób doszło do naruszenia tych przepisów.

Niezasadny okazał się również zarzut naruszenia art. 320 k.p.c. zważyć należy, że przepis art. 320 k.p.c. upoważnia sąd orzekający do wzięcia pod rozwagę przy wydawaniu wyroku, czy jego orzeczenie będzie mogło być wykonane bez potrzeby przeprowadzania egzekucji, zwłaszcza czy pozwany będzie w stanie spełnić zasądzone świadczenie jednorazowo. Przesłanką zastosowania tego przepisu jest ustalenie, że w danej sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony; decydują o tym okoliczności konkretnej sprawy. W zasadzie chodzi o okoliczności dotyczące pozwanego dłużnika, jego sytuację osobistą, majątkową, finansową, rodzinną, które powodują, że nierealne jest spełnienie przez niego od razu i w pełnej wysokości zasądzonych świadczenia. Przyjmuje się, że np. za zastosowaniem omawianego przepisu przemawia sytuacja, w której pozwany uznaje powództwo i podnosi, że nieuregulowanie długu jest spowodowane wyłącznie jego złą sytuacją majątkową. Rozważając rozłożenie zasądzonych świadczenia na raty, sąd orzekający nie może jednak nie brać pod rozwagę sytuacji wierzyciela. Również jego trudna sytuacja majątkowa może bowiem co do zasady przemawiać przeciwko rozłożeniu zasądzonych świadczenia na raty, ponieważ sąd nie powinien działać z pokrzywdzeniem wierzyciela. W rozpatrywanej sprawie Sąd Rejonowy słusznie miał na względzie sytuację materialną uczestników postępowania jak również okres trwania postępowania w sprawie. Dochody wnioskodawcy są znacznie wyższe aniżeli uczestniczki, która dodatkowo, po wyprowadzce z domu męża, musiała podjąć kroki w celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych swoich i córki. Jednocześnie w ocenie Sądu tylko jednorazowa spłata zasądzonej kwoty przedstawia realną wartość ekonomiczną. Mieć należy także na względzie długotrwałość postępowania apelacyjnego, gdyż od wydania orzeczenia w I instancji upłynęło półtora roku i jest to wystarczający czas, aby wnioskodawca, który sam inicjował postępowanie, przygotował się do spłaty uczestniczki.

Zasadniczy zarzut eksponowany w apelacji, podnoszony przez wnioskodawcę od początku postępowania sprowadzał się jednak do kwestionowania przyjęcia przez Sąd, iż dochody uzyskiwane przez wnioskodawcę z przysługujących mu praw autorskich, z których w znacznej części były spłacane kredyt hipoteczny oraz pożyczka, stanowią składnik majątku wspólnego stron zakwalifikowany jako dochód z innej działalności zarobkowej małżonka. W tym zakresie wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 31 par 2 pkt 1 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię, art. 33 pkt 10 k.r.o. poprzez jego niezastosowanie. Pełnomocnik wnioskodawcy przedstawił w uzasadnieniu apelacji obszerny wywód odnośnie surogacji majątku przewidzianej w art. 33 pkt 10 k.r.o. podnosząc, że środki uzyskiwane przez wnioskodawcę wynikały ze zbywania autorskich praw majątkowych, a zatem były uzyskiwane kosztem majątku osobistego wnioskodawcy. Skutkiem umowy o przeniesienie praw autorskich była zmiana podmiotu uprawnionego z tych praw. Powyższe zarzuty nie mogą prowadzić do zmiany trafnego rozstrzygnięcia.

Zgodnie z art. 31 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami wspólność majątkowa. Ta wspólność obejmuje przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania małżeństwa (i wspólności) przez oboje małżonków lub jednego z nich. Do tego majątku wspólnego, ustawa zaliczyła w szczególności: pobrane wynagrodzenia za pracę i dochody z innej działalności zarobkowej każdego z małżonków (np. umów zlecenia, o dzieło, działalności gospodarczej itp.), dochody z majątku wspólnego, jak również z majątku osobistego każdego z małżonków, a także środki zgromadzone na rachunku otwartego lub pracowniczego funduszu emerytalnego każdego z małżonków. Jednocześnie art. 33 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego wymienia przedmioty, które zawsze należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Są to: przedmioty majątkowe nabyte przed zawarciem małżeństwa (wspólności ustawowej), odziedziczone, zapisane lub подарowane, prawa majątkowe wynikające ze wspólności łącznej, przedmioty służące wyłącznie do zaspokajania osobistych potrzeb, prawa niezbywalne przysługujące tylko jednej osobie, przedmioty uzyskane z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia oraz z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę lub z tytułu innej działalności zarobkowej, przedmioty majątkowe uzyskane z tytułu nagrody za osobiste osiągnięcia, przedmioty nabyte w zamian za składniki majątku osobistego małżonka. Pkt. 9 tego przepisu zaliczył do majątku osobistego także prawa autorskie i prawa pokrewne, prawa własności przemysłowej oraz inne prawa twórcy. Wobec tego, że przepis kodeksu dotyczy sfery majątkowej, mowa w nim oczywiście o autorskich prawach majątkowych i majątkowych prawach do artystycznych wykonania. Majątkowe prawa autorskie opisuje art. 17 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (wyłączne prawo do korzystania z utworu i rozporządzania nim na wszystkich polach eksploatacji oraz prawo do wynagrodzenia) a majątkowe prawa do artystycznych wykonania art.86 ust.1 pkt.2 i ust.2 ww. ustawy (wyłączne prawo do korzystania z artystycznego wykonania i rozporządzania nim na polach w tym przepisie wymienionych) oraz ust.3 (prawo do wynagrodzenia z nadań, reemisji, odtwarzania za pomocą wprowadzonych do obrotu egzemplarzy). Oznacza to, że jeśli mamy małżonka autora, tylko on może decydować o publikacji lub innych sposobach rozpowszechniania swoich dzieł, tylko on może zawierać umowy z wydawcami, producentami, nadawcami i innymi chcącymi korzystać z jego dzieł, tylko on może przenosić prawa do nich na osoby trzecie. Rozporządzenie prawem małżonka-twórcy bez jego zgody byłoby naruszeniem jego autorskich praw majątkowych (lub pokrewnych). Jednakże z chwilą, gdy małżonek – twórca pobierze wynagrodzenie z tytułu korzystania z jego dzieł (lub wykonania) lub przeniesienia praw do nich, i to bez względu na to czy utwory (lub wykonania) powstały przed, czy po zawarciu małżeństwa, zgodnie z art.31 § 2 pkt.2 k.r.o. stają się one częścią majątku wspólnego małżonków, choć są dochodami z majątku osobistego małżonka.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy wprowadza zasadę powszechności małżeńskich ustrojów majątkowych, co oznacza że nie może istnieć związek małżeński, w którym nie są w taki bądź inny sposób regulowane stosunki majątkowe pomiędzy małżonkami. Jeżeli przyszli małżonkowie nie uregulowali swoich stosunków majątkowych przed zawarciem małżeństwa, z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje pomiędzy małżonkami wspólność majątkowa (art. 31 k.r.o.). Z dniem zawarcia małżeństwa powstają trzy masy majątkowe. Majątek osobisty żony, majątek osobisty męża oraz majątek wspólny małżonków. Wejście danego przedmiotu do majątku wspólnego małżonków nie jest zależne od nabycia tego przedmiotu wspólnie przez oboje małżonków. Istotne jest rozróżnienie praw autorskich jako części osobistego majątku małżonka oraz dochodów czerpanych z tych praw. Art. 31 §2 k.r.o. stanowi, że do majątku wspólnego małżonków wchodzi dochody osiągnięte z majątku osobistego każdego z małżonków. Jak już zostało wskazane, zgodnie z art. 33 pkt. 9 k.r.o. prawa autorskie stanowią część majątku osobistego małżonka. Zestawiając postanowienia art. 31 § 2 oraz 33 k.r.o., należy stwierdzić, iż wynagrodzenia autorskie jakie czerpie małżonek – autor z własnych praw autorskich wchodzi w skład majątku wspólnego małżonków. Analogicznie będzie wyglądać sytuacja w przypadku odziedziczonych praw autorskich. Odziedziczone prawa autorskie będą przysługiwać tylko jednemu z małżonków, a więc wejdą w skład jego majątku osobistego, natomiast dochody (tantiemy) jakie z tych praw będą czerpane zasilą majątek wspólny małżonków.

Zaprezentowane stanowisko, że dochody osiągnięte z tytułu korzystania i rozporządzania prawami twórcy stają się składnikiem majątku wspólnego obojga małżonków, jest prezentowane zarówno w judykaturze jak i doktrynie (tak np. J. Ignatowicz, M. Nazar, Prawo rodzinne, LexisNexis, Warszawa 2010, s. 151; Grzegorz Jędrejek, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Małżeństwo. Komentarz 2013 rok;). Sąd Okręgowy wskazuje jednak, że dochody z praw autorskich

stanowią, wobec treści art. 31 § 2 pkt 2 k.r.o. w zw. z art. 33 pkt. 9 k.r.o., wchodzące w skład majątku wspólnego dochody z majątku osobistego każdego z małżonków, nie zaś, jak przyjął to Sąd Rejonowy, dochody z innej działalności zarobkowej (tak Wierciński Jacek (red.), Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, LexisNexis 2014 - komentarz, stan prawny: 10 września 2014 r.; Ciepla Helena, Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, wyd. V, Opublikowano: LexisNexis 2011).

Odnosząc się do treści przepisu art. 33 pkt 10 k.r.o. wskazać należy, iż przyjmuje on zasadę pełnej surogacji majątków osobistych. S. polega na zastąpieniu jednego składnika majątku odrębnego innym składnikiem. Przesłankami tak rozumianej surogacji są dwa wymagania: po pierwsze, aby jedno i to samo zdarzenie spowodowało wyjście określonego przedmiotu z majątku odrębnego i nabycie innego przedmiotu majątkowego oraz po drugie, aby przedmiot nabyty był uzyskany także w sensie ekonomicznym kosztem majątku osobistego. S. istnieje, gdy następuje np. bezpośrednia zamiana jednego przedmiotu na inny, zakupienie przedmiotu za pieniądze uzyskane bezpośrednio ze sprzedaży innego przedmiotu bądź za pieniądze uzyskane jako odszkodowanie za przedmiot utracony. Niemniej ocena możliwości zastosowania zasady surogacji w odniesieniu do składników majątku osobistego wiąże się, po pierwsze, z kwestią zbywalności określonych składników tego majątku oraz, po drugie, z odróżnieniem surogacji od dochodu z majątku osobistego, który, zgodnie z art. 31 § 2 pkt 2 k.r.o., należy do majątku wspólnego. Przy czym przede wszystkim aby uznać, że jakiś składnik wchodzi do majątku osobistego konieczne jest wykazanie przez wnioskodawcę, jaki konkretnie składnik jego majątku został nabyty ze środków stanowiących jego majątek osobisty. W tym zakresie zaś wnioskodawca nie przedstawił żadnych dowodów. Jak niekwestionowanie ustalił Sąd Rejonowy budowa domu została ukończona w sierpniu 2005 roku, a w lipcu 2005 roku przeprowadzono wszystkie odbiory techniczne. Do tego okresu dochody wnioskodawcy z tytułu praw autorskich w rozumieniu prawa podatkowego nie były wysokie (przy czym zastrzec należy, że nie jest to tożsame z majątkiem osobistym wnioskodawcy). Najwyższy dochód wnioskodawca wykazał w 2004 roku – 22 087,44 z tytułu praw autorskich, przy czym generalnie dochód z tytułu praw autorskich stanowił około połowy dochodów wnioskodawcy. Wnioskodawca przy tym nie wykazał, ani nawet nie wskazał, na co konkretnie przeznaczył te kwoty, co wyklucza uznanie, że jakiś ze nakłady na budowę domu zostały w całości poczynione z majątku osobistego.

Z tych względów wnioskodawca nie mógł powoływać się na zasadę surogacji. Wobec powyższego zarzuty w tym zakresie oraz obszerne rozważania teoretyczne w zakresie surogacji należy uznać za chybione.

Nadto apelujący zarzucił, że Sąd nieprawidłowo dokonał rozliczenia nakładów z majątku osobistego uczestniczki na majątek osobisty wnioskodawcy. Powołał się na literalną treść art. 45 k.r.o. wskazując, że wydatki i nakłady między majątkami osobistymi małżonków dokonywane są na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego w postępowaniu procesowym. Sąd Okręgowy nie podzielił w tym względzie stanowiska wnioskodawcy, uznając, że Sąd Rejonowy prawidłowo dokonał wskazanego rozliczenia. Co prawda z literalnego brzmienia art. 45 k.r.o. nie wynika zwrot nakładów lub wydatków dokonanych z majątku osobistego na majątek osobisty drugiego małżonka, a roszczenia z tego tytułu dochodzone są w drodze odrębnego procesu cywilnego (postanowienie SN z dnia 9 stycznia 1984 r., III CRN 315/83, GP 1984, nr 17). Jednak jeżeli „na przedmiot majątkowy stanowiący majątek odrębny jednego z małżonków dokonano nakładów zarówno z majątku wspólnego, jak i z majątku odrębnego małżonków”, to wyjątkowo „nakłady z majątku odrębnego jednego z małżonków na majątek odrębny drugiego podlegają rozliczeniu z majątku wspólnego” (wyrok SN z dnia 7 czerwca 2002 r., IV CKN 1108/00, OSNC 2003, nr 9 poz. 123). Doktryna podziela to stanowisko, wskazując, że podstawę materialnoprawną tych rozliczeń stanowią przepisy kodeksu cywilnego (K. Pietrzykowski (w:) K. Pietrzykowski (red.), Kodeks, 2003, s. 275; M. Sychowicz (w:) K. Piasecki (red.), Kodeks, 2006, s. 236).

W punkcie 2 postanowienia oddalono wniosek uczestniczki o rozliczenie spłaty wspólnych długów dokonane w toku postępowania apelacyjnego. Wskazać należy, że istotnie oboje byłych małżonków obciąża obowiązek spłaty kredytu, ale kredyt ten (a więc wspólne długi) spłaca wnioskodawca. Zaś uczestniczka zwraca mu połowę spłaconych kwot. W konsekwencji to wyłącznie wnioskodawcy przysługuje roszczenie o rozliczenie kwot wydatkowanych na spłatę

wspólnych długów, przy czym słusznie wnioskodawca go nie dochodził, gdyż uczestniczka spełniła je dobrowolnie przelewając na rachunek wnioskodawcy połowę kwot spłacanych przez niego na poczet kredytu.

W punkcie 3 i 4 postanowienia nakazano ściągnąć od każdej ze stron kwoty po 343,92 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych. Na koszty sądowe w postępowaniu apelacyjnym sprawie składają się wynagrodzenia biegłej za sporządzenie aktualizacji opinii oraz zwrot wydatków biegłej w łącznej kwocie 687,83 zł. Każda ze stron powinna ponieść połowę tej kwoty.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c., zgodnie z którym każdy uczestnik postępowania nieprocesowego winien ponieść koszty związane ze swym udziałem w sprawie.